

อนุสัญญาระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย
กับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐอินเดีย
เพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อน และการป้องกันการเลี่ยงการรัษฎากร
ในส่วนที่เกี่ยวกับภาษีเก็บจากเงินได้

รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐอินเดีย

มีความปรารถนาที่จะทำอนุสัญญาเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อนและการป้องกันการเลี่ยงการรัษฎากรในส่วนที่เกี่ยวกับภาษีเก็บจากเงินได้

ได้ตกลงกันได้ดังต่อไปนี้

บทที่ 1

ขอบข่ายแห่งอนุสัญญา

ข้อ 1

ขอบข่ายด้านบุคคล

อนุสัญญานี้ให้ใช้บังคับแก่บุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาของรัฐหนึ่งหรือทั้งสองรัฐ

ข้อ 2

ภาษีที่อยู่ในขอบข่าย

- อนุสัญญานี้ให้ใช้บังคับแก่ภาษีเก็บจากเงินได้ที่บังคับจัดเก็บในนามของรัฐผู้ทำสัญญาแต่ละรัฐ หรือในนามของส่วนราชการ หรือองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นของแต่ละรัฐ โดยไม่คำนึงถึงวิธีการเรียกเก็บ
- ภาษีที่พึงที่บังคับจัดเก็บจากเงินได้ทั้งสิ้น หรือจากองค์ประกอบทั้งหลายของเงินได้ รวมทั้งภาษีที่เก็บจากผลได้จาก การจำหน่ายจ่ายโอนสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ ภาษีที่เก็บจากยอดเงินค่าจ้าง หรือเงินเดือนซึ่งวิสาหกิจเป็นผู้จ่ายให้ถือว่าเป็นภาษีเก็บจากเงินได้
- ภาษีที่มีอยู่ในปัจจุบันซึ่งอนุสัญญานี้ใช้บังคับได้แก่
  - ในกรณีประเทศอินเดีย

(1) ภาษีเงินได้ รวมทั้งเงินเพิ่มพิเศษที่บังคับจัดเก็บตามพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ ปี ค.ศ. 1961 (43 ของปี ค.ศ. 1961) และ

(2) ภาษีเสริมที่บังคับจัดเก็บตามพระราชบัญญัติภาษีเสริม (กำไร) ของบริษัท ปี ค.ศ. 1964 (7 ของปี ค.ศ. 1964) (ต่อไปนี้จะเรียกว่า "ภาษีอินเดีย")

ข. ในกรณีประเทศไทย

(1) ภาษีเงินได้ และ

(2) ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม

(ต่อไปนี้จะเรียกว่า "ภาษีไทย")

4. อนุสัญญานี้ให้ใช้บังคับแต่ภาษีใดๆ ที่มีลักษณะเหมือนกัน หรือคล้ายคลึงกันในสาระสำคัญซึ่งบังคับจัดเก็บโดยรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งรัฐใด ภายหลังจากวันที่ได้ลงนามในอนุสัญญานี้ เป็นการเพิ่มเติมหรือแทนที่ภาษีที่ได้กล่าวไว้ในวรรค 3 ของข้อนี้ เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐผู้ทำสัญญาทั้งสองจะได้แจ้งให้แก่นักและกันทราบถึงความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญซึ่งได้มีขึ้นในกฎหมายภาษีอากรของแต่ละรัฐ

บทที่ 2

บทนิยาม

ข้อ 3

บทนิยามทั่วไป

1. เพื่อความมุ่งประสงค์แห่งอนุสัญญานี้ เว้นแต่บริบทจะกำหนดเป็นอย่างอื่น

ก. คำว่า "ประเทศอินเดีย" หมายถึง อาณาเขตของประเทศอินเดียรวมทั้งทะเลอาณาเขตและน่านฟ้าเหนือดินแดนอื่นๆ ได้กล่าวไว้ในกฎหมายว่าด้วยน่านน้ำ อาณาเขต ไหล่ทวีป เขตเศรษฐกิจจำเพาะ และเขตทางทะเลอื่นๆ ค.ศ. 1976 (กฎหมายฉบับที่ 80 ปี 1975) ซึ่งอินเดียมีอำนาจอธิปไตยอยู่และในเขตที่สามารถใช้สิทธิเหล่านี้ได้ตามกฎหมายระหว่างประเทศเสมือนหนึ่งว่าเขตทางทะเลนั้นเป็นส่วนหนึ่งของอาณาเขตประเทศอินเดีย

ข. คำว่า "ประเทศไทย" หมายถึงราชอาณาจักรไทยและรวมทั้งพื้นที่ชายฝั่งทะเลใดๆ ซึ่งประชิดกับน่านน้ำอาณาเขตของราชอาณาจักรไทย ซึ่งตามกฎหมายไทยและตามกฎหมายระหว่างประเทศได้กำหนด หรืออาจกำหนดในเวลาต่อไปให้เป็นพื้นที่ซึ่งราชอาณาจักรไทยอาจใช้สิทธิภายในพื้นที่นั้นได้

ค. คำว่า "รัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่ง" และ "รัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง" หมายถึงประเทศอินเดียหรือประเทศไทยแล้วแต่บริบทจะกำหนด

ง. คำว่า "ภาษี" หมายถึงภาษีอินเดียหรือภาษีไทย แล้วแต่บริบทจะกำหนด

จ. คำว่า "บุคคล" รวมถึงบุคคลธรรมดา บริษัทและหน่วยอื่นใดซึ่งถือเป็นหน่วยที่เก็บภาษีได้ตามกฎหมาย ภาษีอากรที่ใช้บังคับอยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่าย

ฉ. คำว่า "บริษัท" หมายถึงนิติบุคคลหรือหน่วยใดๆซึ่งถือว่าเป็นบริษัทหรือนิติบุคคลตามกฎหมายภาษีอากรที่ใช้บังคับอยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่าย

ช. คำว่า "วิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่ง" และ "วิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง" หมายความว่า วิสาหกิจที่ดำเนินการโดยผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาหนึ่งและวิสาหกิจที่ดำเนินการโดยผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง

ซ. คำว่า "เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ" ในกรณีของประเทศอินเดีย หมายถึง รัฐบาลกลางแห่งกระทรวงการคลัง (กรมสรรพากร) หรือผู้แทนที่ได้รับมอบอำนาจและในกรณีของประเทศไทยหมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังหรือผู้แทนที่ได้รับมอบอำนาจ

ด. คำว่า "คนชาติ" หมายถึงบุคคลธรรมดาใดๆ ที่เป็นผู้อยู่อาศัยของรัฐผู้ทำสัญญาหนึ่งและนิติบุคคลใดๆ ห้างหุ้นส่วน สมาคมและหน่วยอื่นใดที่ได้รับสถานภาพเช่นนั้นตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาหนึ่ง

ด. คำว่า "การจราจรระหว่างประเทศ" หมายถึง การขนส่งใดๆทางเรือหรือทางอากาศยานซึ่งดำเนินการโดยวิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญาหนึ่ง ยกเว้นในกรณีที่เรือหรืออากาศยานนั้นได้ดำเนินงานระหว่างสถานที่ต่างๆ ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งเท่านั้น

2. ในการใช้บังคับตามบทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้โดยรัฐผู้ทำสัญญาใดรัฐหนึ่ง คำใดๆที่มีได้นิยามไว้ในที่นี้ ให้มีความหมายในคำนั้นๆ มีอยู่ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่บังคับในรัฐนั้นเกี่ยวกับภาษีที่อยู่ในขอบข่ายของอนุสัญญานี้ เว้นแต่บริบทจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ข้อ 4 ผู้มีถิ่นที่อยู่

1. เพื่อความมุ่งประสงค์แห่งอนุสัญญานี้ คำว่า "ผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาหนึ่ง" หมายถึงบุคคลใดๆ ผู้ซึ่งตามกฎหมายของรัฐนั้นมีหน้าที่จะต้องเสียภาษีในรัฐนั้น โดยเหตุแห่งการมีภูมิลำเนา ถิ่นที่อยู่ สถานจดทะเบียนบริษัท สถานจัดการหรือโดยเกณฑ์อื่นใดที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

2. ในกรณีที่โดยเหตุผลแห่งบทบัญญัติของวรรค 1 บุคคลธรรมดาผู้ใดเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาทั้งสองรัฐก็ให้กำหนดสถานภาพของการมีถิ่นที่อยู่ของบุคคลดังกล่าวเพื่อความมุ่งประสงค์ของอนุสัญญานี้ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(ก) ให้ถือว่าบุคคลธรรมดาที่อยู่นั้นเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐซึ่งตนมีที่อยู่ถาวร ถ้าบุคคลธรรมดาที่อยู่นั้นมีที่อยู่ถาวรในรัฐผู้ทำสัญญาทั้งสองรัฐ ให้ถือว่าเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาซึ่งตนมีความสัมพันธ์ทางส่วนตัวและทางเศรษฐกิจใกล้ชิดดีกว่า (ต่อไปนี้จะเรียกว่า "ศูนย์กลางของผลประโยชน์อันสำคัญ")

(ข) ถ้าไม่อาจกำหนดรัฐผู้ทำสัญญาซึ่งบุคคลนั้นมิใช่ศูนย์กลางของผลประโยชน์อันสำคัญได้ หรือถ้าบุคคลธรรมดาที่อยู่นั้นไม่มีที่อยู่ถาวรในรัฐผู้ทำสัญญาทั้งสองรัฐ ให้ถือว่าบุคคลนั้นเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาที่ตนมีที่อยู่เป็นปกติวิสัย

(ค) ถ้าบุคคลธรรมดาที่มีอยู่เป็นปกติในรัฐผู้ทำสัญญาทั้งสองรัฐหรือไม่มีอยู่เลยในรัฐผู้ทำสัญญาทั้งสองรัฐ ให้ถือว่าเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาที่ตนเป็นคนชาติ

(ง) ถ้าบุคคลธรรมดาเป็นคนชาติของรัฐผู้ทำสัญญาทั้งสองรัฐ หรือมิได้เป็นคนชาติของรัฐผู้ทำสัญญาทั้งสองรัฐ ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐผู้ทำสัญญาทั้งสองรัฐแก้ไขปัญหาโดยความตกลงร่วมกัน

3. ในกรณีที่โดยเหตุผลแห่งบทบัญญัติของวรรค 1 บุคคลใดนอกเหนือจากบุคคลธรรมดา เป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาทั้งสองรัฐ ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐผู้ทำสัญญาทั้งสองรัฐแก้ไขปัญหาโดยความตกลงร่วมกัน

ข้อ 5

สถานประกอบการถาวร

1. เพื่อความมุ่งประสงค์แห่งอนุสัญญานี้ คำว่า "สถานประกอบการถาวร" หมายถึง สถานธุรกิจประจำซึ่งวิสาหกิจใช้ประกอบธุรกิจทั้งหมดหรือแต่บางส่วน

2. คำว่า "สถานประกอบการถาวร" ให้อ้างถึง

(ก) สถานจัดการ

(ข) สาขา

(ค) สำนักงาน

(ง) โรงงาน

(จ) โรงช่าง

(ฉ) เมืองแร่ เมืองหิน บ่อน้ำมัน หรือบ่อก๊าซหรือสถานที่อื่นใดที่มีการขุดทรัพยากรธรรมชาติ

(ข) ที่ทำการเพาะปลูกเลี้ยงสัตว์ ไร่สวนหรือสถานที่อื่นซึ่งดำเนินกิจการทางการเกษตร การป่าไม้ การเพาะปลูก หรือกิจการอื่นที่เกี่ยวข้อง

(ค) ที่ตั้งอาคารหรือโครงการก่อสร้าง หรือโครงการประกอบหรือกิจกรรมการควบคุมตรวจตราที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่ที่ที่ตั้งโครงการหรือกิจกรรมดังกล่าวได้ดำเนินติดต่อกัน สำหรับโครงการเดียวกันหรือโครงการที่เกี่ยวข้องในระยะเวลาหนึ่งหรือหลายระยะเวลา รวมกันแล้วเกินกว่า 183 วัน

(ง) คลังสินค้า ในส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลผู้จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการเก็บรักษาสินค้าสำหรับบุคคลอื่น

(จ) การให้บริการรวมทั้งบริการให้คำปรึกษา โดยผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งผ่านลูกจ้างหรือบุคคลอื่น โดยกิจกรรมที่มีลักษณะเช่นว่านั้นได้ดำเนินติดต่อกัน สำหรับโครงการเดียวกันหรือโครงการที่เกี่ยวข้องในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง ในระยะเวลาหนึ่งหรือหลายระยะเวลา รวมกันแล้วเกินกว่า 183 วัน

3. แม้จะมีบทบัญญัติก่อนๆ ของข้อนี้อยู่ คำว่า "สถานประกอบการถาวร" มิให้ถือว่ารวมถึง

(ก) การใช้สิ่งอำนวยความสะดวกเพียงเพื่อความมุ่งประสงค์ในการเก็บรักษา การจัดแสดงหรือการส่งมอบของหรือสินค้าซึ่งเป็นของวิสาหกิจ

(ข) การเก็บรักษามูลภัณฑ์ของหรือสินค้าซึ่งเป็นของวิสาหกิจนั้นเพียงเพื่อความมุ่งประสงค์ในการเก็บรักษา การจัดแสดงหรือการส่งมอบ

(ค) การเก็บรักษามูลภัณฑ์ของหรือสินค้าซึ่งเป็นของวิสาหกิจนั้นเพียงเพื่อความมุ่งประสงค์ให้วิสาหกิจอื่นใช้ในการแปรสภาพ

(ง) การมีสถานธุรกิจประจำไว้เพียงเพื่อความมุ่งประสงค์ในการจัดซื้อของหรือสินค้า หรือเพื่อรวบรวมข้อสนเทศให้วิสาหกิจนั้น

(จ) การมีสถานธุรกิจประจำไว้เพียงเพื่อความมุ่งประสงค์ในการโฆษณาเพื่อแจกจ่ายข้อสนเทศเพื่อการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ หรือเพื่อกิจกรรมที่คล้ายคลึงกัน อันมีลักษณะเป็นการเตรียมการหรือการสนับสนุนสำหรับวิสาหกิจนั้น

4. แม้จะมีบทบัญญัติของวรรคก่อนๆ อยู่บุคคล (นอกเหนือจากนายหน้า ตัวแทนการค้าทั่วไป หรือตัวแทนอื่นใดที่มีสถานภาพเป็นอิสระซึ่งอยู่ในบังคับของวรรค 5) ซึ่งกระทำการในรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งในนามของวิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งจะถือว่าเป็นสถานประกอบการถาวรของรัฐผู้ทำสัญญารัฐแรก ถ้า

(ก) บุคคลนั้นมีและใช้อย่างเป็นปกติวิสัยในรัฐผู้ทำสัญญาที่กล่าวถึงรัฐแรก ซึ่งอำนาจในการทำสัญญาในนามของวิสาหกิจนั้น เว้นไว้แต่ว่ากิจกรรมต่างๆ ของบุคคลนั้นจำกัดอยู่แต่เฉพาะเพียงการซื้อขายของหรือสินค้าเพื่อวิสาหกิจนั้น หรือ

(ข) บุคคลนั้นได้เก็บรักษาอย่างเป็นปกติวิสัยในรัฐผู้ทำสัญญาที่กล่าวถึงรัฐแรกซึ่งมูลภัณฑ์ของหรือสินค้าที่เป็นของวิสาหกิจนั้น และส่งมอบของหรือสินค้าจากมูลภัณฑ์นั้นในนามของวิสาหกิจนั้นอยู่เป็นประจำ หรือ

(ค) บุคคลนั้นจัดหาในรัฐที่กล่าวถึงรัฐแรกอย่างเป็นปกติวิสัยซึ่งคำสั่งซื้อทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดเพื่อวิสาหกิจนั้นเอง หรือเพื่อวิสาหกิจนั้นและวิสาหกิจอื่นซึ่งอยู่ในความควบคุมของวิสาหกิจนั้นหรือมีผลประโยชน์ควบคุมอยู่ในวิสาหกิจนั้น

5. วิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งจะไม่ถือว่ามิสถานประกอบการถาวรในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งเพียงเพราะว่าได้ประกอบธุรกิจอีกรัฐหนึ่งนั้น โดยผ่านทางนายหน้าตัวแทนการค้าทั่วไปหรือตัวแทนอื่นใดที่มีสถานภาพเป็นอิสระ ถ้าบุคคลดังกล่าวได้กระทำการตามทางอันเป็นปกติแห่งธุรกิจของตน บทบัญญัตินี้จะไม่ใช่บังคับแก่นายหน้าหรือตัวแทนเช่นว่านั้นได้ประกอบกิจกรรมในอีกรัฐหนึ่งนั้นซึ่งกิจกรรมตามที่ระบุไว้ในวรรค 4 ทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดเพื่อวิสาหกิจนั้นเอง หรือเพื่อวิสาหกิจนั้นและวิสาหกิจอื่นซึ่งอยู่ในความควบคุมของวิสาหกิจนั้น หรือมีผลประโยชน์ควบคุมอยู่ในวิสาหกิจนั้น

6. เพียงแต่ข้อเท็จจริงที่ว่าบริษัทหนึ่งซึ่งเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งควบคุมหรืออยู่ในความควบคุมของบริษัทซึ่งเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง หรือซึ่งประกอบธุรกิจอีกรัฐหนึ่งนั้น (ไม่ว่าจะผ่านสถานประกอบการถาวรหรือไม่ก็ตาม) มิเป็นเหตุให้บริษัทหนึ่งบริษัทใดเป็นสถานประกอบการถาวรของอีกบริษัทหนึ่ง

7. แม้จะมีบทบัญญัติในวรรคก่อนๆ ของข้อนี้ จะถือว่าวิสาหกิจประกอบกิจกรรมรับประกันภัยของรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งมีสถานประกอบการถาวรในรัฐอีกรัฐหนึ่ง ถ้าวิสาหกิจนั้นเรียกเก็บเบี้ยประกันในอาณาเขตของรัฐอีกรัฐหนึ่งนั้น หรือรับประกันภัยภายในรัฐอีกรัฐหนึ่งนั้น โดยผ่านทางลูกจ้างหรือผ่านทางตัวแทนซึ่งมิได้เป็นตัวแทนที่มีสถานภาพเป็นอิสระตามความหมายในวรรค 5 ของข้อนี้ เว้นแต่ในกรณีของการรับประกันภัยต่อ

ข้อ 6

เงินได้จากอสังหาริมทรัพย์

1. เงินได้จากอสังหาริมทรัพย์ (รวมถึงเงินได้จากกำไรหรือการป่าไม้) อาจเก็บภาษีได้ในรัฐผู้ทำสัญญาซึ่งทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่

2. คำว่า "อสังหาริมทรัพย์" ให้มีความหมายซึ่งคำนั้นมีอยู่ตามกฎหมายของรัฐผู้ทำสัญญาซึ่งทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ คำนี้ไม่ว่ากรณีใด ให้รวมถึงทรัพย์สินอันเป็นอุปกรณ์แห่งอสังหาริมทรัพย์ ปศุสัตว์ และเครื่องมือที่ใช้ในการเกษตรและการป่าไม้ สิทธิที่อยู่ในบังคับบทบัญญัติของกฎหมายทั่วไปว่าด้วยทรัพย์สินที่เป็นที่ดิน สิทธิเก็บกินในอสังหาริมทรัพย์ และสิทธิที่จะได้รับชำระตามจำนวนที่เปลี่ยนแปลงได้หรือจำนวนตายตัวเป็นค่าตอบแทนในการทำงานหรือสิทธิในการทำงานในขุมแร่ แหล่งและทรัพยากรธรรมชาติอย่างอื่น ส่วนเรือและอากาศยาน จะไม่ถือว่าเป็นอสังหาริมทรัพย์

3. บทบัญญัติของวรรค 1 จะใช้บังคับกับเงินได้อันเนื่องมาจากการใช้โดยตรง การให้เช่า หรือการใช้อสังหาริมทรัพย์ในรูปอื่น

4. บทบัญญัติของวรรค 1 และวรรค 3 จะใช้บังคับกับเงินได้จากอสังหาริมทรัพย์ของวิสาหกิจและกับเงินได้จากอสังหาริมทรัพย์ซึ่งใช้เพื่อการประกอบการบริการส่วนบุคคลที่เป็นอิสระด้วย

ข้อ 7

กำไรจากธุรกิจ

1. เงินได้หรือกำไรของวิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งให้เก็บภาษีได้เฉพาะในรัฐนั้นเว้นไว้แต่ว่าวิสาหกิจนั้นประกอบธุรกิจของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งโดยผ่านทางสถานประกอบการถาวรซึ่งตั้งอยู่ในอีกรัฐหนึ่งนั้น ถ้าวิสาหกิจนั้นประกอบธุรกิจดังกล่าวแล้ว เงินได้หรือกำไรของวิสาหกิจอาจเก็บภาษีได้ในอีกรัฐหนึ่ง แต่ต้องเก็บจากเงินได้หรือกำไรเพียงเท่าที่พึงถือว่าเป็นของ

(ก) สถานประกอบการถาวรนั้น

(ข) การขายของหรือสินค้าในรัฐอีกรัฐหนึ่งอันมีลักษณะเหมือนหรือคล้ายคลึงกับของหรือสินค้าที่ขายโดยผ่านทางสถานประกอบการถาวรนั้นหรือ

(ค) กิจกรรมธุรกิจอื่นๆ ที่ประกอบการในรัฐอีกรัฐหนึ่งอันมีลักษณะเหมือนหรือคล้ายคลึงกับการประกอบธุรกิจโดยผ่านทางสถานประกอบการถาวร

2. ในกรณีที่วิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งประกอบธุรกิจในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งโดยผ่านทางสถานประกอบการถาวรซึ่งตั้งอยู่ในรัฐนั้น ในแต่ละรัฐผู้ทำสัญญาให้ถือว่าเงินได้หรือกำไรเป็นของสถานประกอบการถาวรนั้นในส่วนที่พึงคาดหวังได้ว่าสถานประกอบการถาวรนั้นจะได้รับ ถ้าหากว่าสถานประกอบการถาวรนั้นเป็นวิสาหกิจอันแยกต่างหากและประกอบกิจกรรมเช่นเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันภายใต้ภาวะเช่นเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน และติดต่ออย่างเป็นอิสระโดยสิ้นเชิงกับวิสาหกิจซึ่งตนเป็นสถานประกอบการถาวร

3. ในการกำหนดเงินได้หรือกำไรของสถานประกอบการถาวร จะยอมให้หักค่าใช้จ่ายซึ่งมีขึ้นเพื่อความมุ่งประสงค์ในการประกอบธุรกิจของสถานประกอบการถาวรนั้นรวมทั้งค่าใช้จ่ายในการบริหารและการจัดการทั่วไป ไม่ว่าจะมิขึ้นในรัฐที่สถานประกอบการถาวรนั้นตั้งอยู่หรือที่อื่น

4. หากเป็นประเพณีในรัฐหนึ่งให้กำหนดครายได้หรือกำไรอันเป็นของสถานประกอบการถาวรโดยอาศัยมูลฐานอัตราส่วนร้อยละของยอดรายรับก่อนหักรายจ่ายของวิสาหกิจ มิให้ข้อความใดในวรรค 2 ของข้อนี้ตัดหนทางรัฐผู้ทำสัญญานั้นในการที่จะกำหนดเงินได้หรือกำไรเพื่อเก็บภาษี โดยวิธีการแบ่งปันดังกล่าวที่อาจเป็นประเพณี อย่างไรก็ตามวิธีการแบ่งปันที่ใช้นั้นจะต้องเป็นวิธีที่มีผลตามหลักการอันกำหนดไว้ในข้อนี้

5. มิให้ถือว่าเงินได้หรือกำไรใดๆ เป็นของสถานประกอบการถาวร โดยเหตุผลเพียงว่าสถานประกอบการถาวรนั้นซื้อของหรือสินค้าเพื่อวิสาหกิจ

6. เพื่อความมุ่งประสงค์ของวรรคก่อนๆ เงินได้หรือกำไรที่จะถือว่าเป็นของสถานประกอบการถาวรให้กำหนดตามวิธีเดียวกันปีต่อปี เว้นแต่จะมีเหตุผลอันสมควรและเพียงพอที่จะใช้วิธีอื่น
7. ในกรณีที่เงินได้หรือกำไรรวมไว้ซึ่งรายการเงินได้ซึ่งบัญญัติไว้ต่างหากในข้ออื่นแห่งอนุสัญญานี้ มิให้บทบัญญัติของข้ออื่นเหล่านั้นถูกกระทบกระเทือน โดยบทบัญญัติของข้อนี้

ข้อ 8

การขนส่งทางเรือและทางอากาศ

1. เงินได้ที่วิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งได้รับจากการดำเนินการเดินอากาศยานในการจราจรระหว่างประเทศ ให้เก็บภาษีได้ในรัฐผู้ทำสัญญารัฐนั้นเท่านั้น
2. เงินได้ที่วิสาหกิจของรัฐหนึ่งได้รับจากการดำเนินการเดินเรือในการจราจรระหว่างประเทศ อาจเก็บภาษีได้ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง แต่ภาษีที่เรียกเก็บในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งนั้นให้ลดลงเป็นจำนวนเท่ากับร้อยละ 50 ของภาษี
3. บทบัญญัติของวรรค 1 และ 2 ของข้อนี้จะใช้บังคับกับเงินได้อันเกิดจากการเข้าร่วมกลุ่ม ธุรกิจร่วมหรือหน่วยงานปฏิบัติการระหว่างประเทศซึ่งดำเนินการเดินเรือหรืออากาศยาน
4. เพื่อความมุ่งประสงค์ของวรรค 1 และ 2 ดอกเบี้ยอันเนื่องมาจากกองทุนซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินการเดินเรือหรืออากาศยานในการจราจรระหว่างประเทศให้ถือว่าเป็นเงินได้จากกิจการเดินเรือหรืออากาศยานดังกล่าว
5. คำว่า "การดำเนินการเดินเรือหรืออากาศยาน" ให้หมายถึง ธุรกิจแห่งการขนส่งบุคคล ไปรษณีย์ วัสดุ หรือสินค้า โดยเรือหรืออากาศยาน รวมทั้งการให้เช่าเรือหรืออากาศยาน ตามแต่โอกาสและกิจกรรมอื่นใดที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการขนส่งดังกล่าว

ข้อ 9

วิสาหกิจในเครือเดียวกัน

ในกรณีที่

- (ก) สาขาของรัฐบาลผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งเข้าร่วมโดยตรงหรือโดยทางอ้อมในการจัดการ การควบคุมหรือร่วมทุนของวิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง หรือ
- (ข) กลุ่มบุคคลเดียวกันเข้าร่วมโดยตรงหรือทางอ้อมในการจัดการ การควบคุมหรือร่วมทุนของวิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งและวิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง และในแต่ละกรณีได้มีการวางหรือตั้งบังคับเงื่อนไขระหว่างวิสาหกิจทั้งสองในด้านความ

สัมพันธทางการพาณิชย์หรือการเงินซึ่งแตกต่างไปจากเงินไปอันพึงมีระหว่างวิสาหกิจอิสระ ถ้าไรใดๆ ซึ่งควรจะมีแก่วิสาหกิจหนึ่ง หากมิได้มีเงินไปเหล่านั้น แต่มิได้มีการขึ้นโดยเหตุแห่งเงินไปเหล่านั้น อาจรวมเข้าเป็นกำไรของวิสาหกิจนั้นและเก็บภาษีได้ตามนั้น

ข้อ 10

เงินปันผล

1. เงินปันผลที่บริษัทซึ่งเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาของรัฐหนึ่งจ่ายให้แก่ผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งอาจเก็บภาษีได้ในอีกรัฐหนึ่งนั้น

2. อย่างไรก็ตาม เงินปันผลเช่นว่านั้นอาจเก็บภาษีในรัฐผู้ทำสัญญาซึ่งบริษัทที่จ่ายเงินปันผลเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่และตามกฎหมายของรัฐนั้นได้ แต่ถ้าเจ้าของผู้รับประโยชน์จากเงินปันผลเป็นบริษัทซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง ภาษีจะต้องไม่เกิน

(ก) ร้อยละ 15 ของเงินปันผลทั้งสิ้นในกรณีซึ่งบริษัทที่จ่ายเงินปันผลเป็นบริษัทที่ดำเนินกิจการอุตสาหกรรมและเจ้าของผู้รับผลประโยชน์จากเงินปันผลเป็นบริษัทของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งซึ่งเป็นเจ้าของหุ้นอย่างน้อยร้อยละ 10 ของหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงของบริษัทที่จ่ายเงินปันผลนั้น

(ข) ร้อยละ 25 ของเงินปันผลทั้งสิ้น ในกรณีที่ไม่วางอยู่ในอนุวรรค (ก) ข้างต้น ถ้าบริษัทที่จ่ายเงินปันผลเป็นบริษัทที่ดำเนินกิจการอุตสาหกรรมหรือถ้าเจ้าของผู้รับผลประโยชน์จากเงินปันผลเป็นบริษัทของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งซึ่งเป็นเจ้าของหุ้นอย่างน้อยร้อยละ 25 ของหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงของบริษัทที่จ่ายเงินปันผลนั้น

3. (ก) คำว่า "เงินปันผล" ดังที่ใช้ในข้อนี้หมายถึง เงินได้จากหุ้น หรือสิทธิอื่นๆ ซึ่งมีใช้สิทธิเรียกร้องหนี้ อันมีส่วนในผลกำไร รวมทั้งเงินได้จากสิทธิอื่นๆ ในบริษัทอันมีลักษณะทำนองเดียวกับเงินได้จากหุ้นตามกฎหมายภาษีอากรของรัฐผู้ทำสัญญาซึ่งบริษัทที่ทำการแบ่งสรรเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่

(ข) ในข้อนี้ คำว่า "กิจการอุตสาหกรรม" หมายถึง กิจการที่จัดอยู่ในประเภทต่างๆ ดังนี้

(1) การหัตถกรรม การประกอบ และการแปรรูป

(2) การก่อสร้าง วิศวกรรมโยธาและการต่อเรือ

(3) การผลิตกระแสไฟฟ้า พลังงานจากน้ำ หรือก๊าซ หรือการส่งน้ำ

(4) การเกษตร การป่าไม้ และการประมง และการทำไร่ทำสวน

(5) กิจการอื่นใด ซึ่งมีสิทธิได้รับเอกสิทธิ์ที่ให้ตามกฎหมายของรัฐผู้ทำสัญญาของรัฐใด ว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนทางอุตสาหกรรม และ

(6) กิจการอื่นใด ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐผู้ทำสัญญาซึ่งกิจการนั้นตั้งอยู่อาจประกาศให้เป็น "กิจการอุตสาหกรรม" เพื่อความมุ่งประสงค์ของข้อนี้

4. บทบัญญัติของวรรค 1 และวรรค 2 จะไม่ใช่บังคับ ถ้าเจ้าของผู้รับผลประโยชน์จากเงินปันผลซึ่งเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาของรัฐหนึ่ง ประกอบธุรกิจของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง ซึ่งบริษัทที่จ่ายเงินปันผลนั้นเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ โดยผ่านสถานประกอบการถาวรที่ตั้งอยู่ในรัฐนั้น หรือประกอบการบริการส่วนบุคคลอิสระในอีกรัฐหนึ่งนั้นจากฐานประกอบการประจำที่ตั้งอยู่ในรัฐนั้นและการถือหุ้นในส่วนที่มีการจ่ายเงินปันผลนั้นเกี่ยวข้องในประการสำคัญกับสถานประกอบการถาวรหรือฐานประกอบการประจำเช่นนั้น ในกรณีเช่นนี้ให้ใช้บทบัญญัติของข้อ 7 หรือข้อ 14 บังคับแล้วแต่กรณี

5. ในกรณีที่บริษัท ซึ่งเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาของรัฐหนึ่ง ได้รับเงินกำไรหรือเงินได้จากรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง รัฐอีกรัฐหนึ่งนั้นจะต้องไม่ตั้งบังคับจัดเก็บภาษีใดๆ จากเงินปันผลที่บริษัทจ่าย เว้นแต่ตราบเท่าที่ได้จ่ายเงินปันผลเงินปันผลนั้นให้แก่ผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐอีกรัฐหนึ่งหรือตราบเท่าที่การถือหุ้นในส่วนที่เกี่ยวกับเงินปันผลที่จ่ายนั้นได้เกี่ยวข้องในประการสำคัญกับสถานประกอบการถาวรหรือประกอบการถาวรหรือฐานประกอบการประจำที่ตั้งอยู่ในรัฐอีกรัฐหนึ่งนั้น และจะไม่กำหนดให้กำไรที่ยังมิได้แบ่งสรรของบริษัทต้องเสียภาษีกำไรที่ยังมิได้แบ่งสรร แม้ว่าเงินปันผลที่จ่ายหรือกำไรที่ยังมิได้แบ่งสรรนั้นจะประกอบขึ้นด้วยกำไรหรือเงินได้ที่เกิดขึ้นในรัฐอีกรัฐหนึ่งทั้งหมดหรือบางส่วนก็ตาม

ข้อ 11

ดอกเบี้ย

1. ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นในรัฐผู้ทำสัญญาของรัฐหนึ่ง และจ่ายให้แก่ผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาของรัฐหนึ่ง อาจเก็บภาษีในอีกรัฐหนึ่งนั้น

2. อย่างไรก็ตาม ดอกเบี้ยนั้นอาจเก็บภาษีได้ในรัฐผู้ทำสัญญาที่ดอกเบี้ยเกิดขึ้นและตามกฎหมายของรัฐนั้น แต่ภาษีที่เรียกเก็บนั้นจะต้องไม่เกินกว่า

(ก) ร้อยละ 10 ของดอกเบี้ยทั้งสิ้น ถ้าดอกเบี้ยนั้นได้รับโดยสถาบันการเงินใดๆ (รวมทั้งบริษัทประกันภัย)

(ข) ร้อยละ 25 ของจำนวนดอกเบี้ยทั้งสิ้น สำหรับกรณีอื่นๆ ทั้งปวง

3. แม้จะมีบทบัญญัติของวรรค 2 อยู่ดอกเบี้ยซึ่งเกิดขึ้นในรัฐผู้ทำสัญญาของรัฐหนึ่งจักได้รับการยกเว้นภาษีในรัฐนั้น ถ้า

(ก) ผู้รับดอกเบี้ยนั้นเป็นรัฐบาลหรือองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น หรือธนาคารกลางของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง หรือ

(ข) ดอกเบี้ยนั้นได้จ่ายให้แก่หน่วยงานใดๆ หรือสถาบันใดๆ รวมทั้งสถาบันการเงิน ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐผู้ทำสัญญาทั้งสองจะได้ตกลงกันเพื่อความมุ่งประสงค์ของวรรคนี้

4. คำว่า "ดอกเบี้ย" ที่ใช้ในข้อนี้ หมายถึง เงินได้จากสิทธิเรียกร้องหนี้ทุกชนิดไม่ว่าจะมีหลักประกันจำนองหรือไม่ และไม่ว่าจะมีสิทธิร่วมในผลกำไรของลูกหนี้หรือไม่ และโดยเฉพาะเงินได้จากหลักทรัพย์รัฐบาล และเงินได้จากพันธบัตรหรือหุ้นกู้ รวมทั้งค่าพรีเมียมและรางวัลอันติดพันกับหลักทรัพย์ พันธบัตรหรือหุ้นกู้นั้น รวมทั้งเงินได้ซึ่งมีลักษณะทำนองเดียวกับเงินได้จากการกู้ยืมเงินตามกฎหมายภาษีอากรของรัฐผู้ทำสัญญาซึ่งเงินได้นั้นเกิดขึ้น
5. บทบัญญัติของวรรค 1 และ 2 จะไม่ใช้บังคับ ถ้าผู้รับดอกเบี้ยเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาหรือรัฐหนึ่งประกอบธุรกิจของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งซึ่งดอกเบี้ยนั้นเกิดขึ้นโดยผ่านสถานประกอบการถาวรที่ตั้งอยู่ในรัฐนั้น หรือประกอบการบริการส่วนบุคคลอิสระในรัฐหนึ่งนั้นจากสถานประกอบการประจำที่ตั้งอยู่ในรัฐนั้นและสิทธิเรียกร้องหนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับดอกเบี้ยที่จ่ายนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องในประการสำคัญกับสถานประกอบการถาวรหรือสถานประกอบการประจำนั้น ในกรณีเช่นนี้ให้ใช้บทบัญญัติของข้อ 7 หรือข้อ 14 บังคับแล้วแต่กรณี
6. จะถือว่าดอกเบี้ยเกิดขึ้นในรัฐผู้ทำสัญญาหรือรัฐหนึ่ง ถ้าผู้จ่ายคือรัฐผู้ทำสัญญานั้นเอง ส่วนราชการ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นหรือผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐนั้น อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่บุคคลที่จ่ายดอกเบี้ยไม่ว่าจะเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาหรือรัฐหนึ่งหรือไม่ก็ตาม มีสถานประกอบการถาวรหรือสถานประกอบการประจำในรัฐผู้ทำสัญญาหรือรัฐหนึ่งอันก่อให้เกิดหนี้ที่ต้องจ่ายดอกเบี้ยขึ้นและดอกเบี้ยนั้นตกเป็นภาระแก่สถานประกอบการถาวรหรือสถานประกอบการประจำ ดอกเบี้ยเช่นนั้นให้ถือว่าเกิดขึ้นในรัฐผู้ทำสัญญาซึ่งสถานประกอบการถาวรหรือสถานประกอบการประจำนั้นตั้งอยู่
7. ในกรณีที่โดยเหตุผลแห่งความสัมพันธ์พิเศษระหว่างผู้จ่ายกับผู้รับหรือระหว่างบุคคลทั้งสองนั้นกับบุคคลอื่น ดอกเบี้ยที่จ่ายนั้นเมื่อคำนึงถึงสิทธิเรียกร้องหนี้อันเป็นมูลแห่งการจ่ายดอกเบี้ยแล้ว มีจำนวนเกินกว่าจำนวนเงินซึ่งควรจะได้ตกลงกันระหว่างผู้จ่ายกับผู้รับ หากไม่มีความสัมพันธ์เช่นนั้น บทบัญญัติของข้อนี้ให้ใช้บังคับเฉพาะแก่เงินจำนวนหลัง ในกรณีเช่นนั้นส่วนเกินของเงินที่ชำระนั้นให้คงเก็บภาษีได้ตามกฎหมายของรัฐผู้ทำสัญญาแต่ละรัฐ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงบทบัญญัติอื่นๆ แห่งอนุสัญญานี้ด้วย

ข้อ 12

คำสิทธิ

1. คำสิทธิที่เกิดขึ้นในรัฐผู้ทำสัญญาหรือรัฐหนึ่ง และจ่ายให้แก่ผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง อาจเก็บภาษีได้ในอีกรัฐหนึ่งนั้น
2. อย่างไรก็ตาม คำสิทธิเช่นนั้นอาจเก็บภาษีได้ในรัฐผู้ทำสัญญาซึ่งคำสิทธินั้นเกิดขึ้น แต่ภาษีที่เรียกเก็บนั้นจะต้องไม่เกินร้อยละ 15 ของจำนวนคำสิทธิทั้งสิ้น
3. คำว่า "คำสิทธิ" ที่ใช้ในข้อนี้ หมายถึง การจ่ายไม่ว่าในรูปใดที่รับเป็นคำตอบแทนเพื่อการจำหน่ายจ่ายโอนหรือการใช้ หรือสิทธิในการใช้ลิขสิทธิ์ในงานวรรณกรรม ศิลปะหรือวิทยาศาสตร์ (รวมทั้งฟิล์มภาพยนตร์ แผ่นเสียง ฟิล์มหรือเทป สำหรับการกระจายเสียงทางวิทยุหรือโทรทัศน์) ลิขสิทธิ์ เครื่องหมายการค้า แบบหรือหุ่นจำลอง แผนผัง สูตรหรือกรรมวิธีลับใดๆ หรือเพื่อการใช้ หรือสิทธิในการใช้อุปกรณ์ทางอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือทางวิทยาศาสตร์ หรือเพื่อข้อสนเทศเกี่ยวกับประสบการณ์ทางอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือวิทยาศาสตร์

4. บทบัญญัติของวรรค 1 และ 2 จะไม่ใช่บังคับถ้าผู้รับค่าสิทธิซึ่งเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งประกอบธุรกิจของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งซึ่งค่าสิทธินั้นเกิดขึ้น โดยผ่านสถานประกอบการถาวรซึ่งตั้งอยู่ในรัฐนั้น หรือประกอบการบริการส่วนบุคคลอิสระในรัฐอีกรัฐหนึ่งจากฐานประกอบการประจำที่ตั้งอยู่ในรัฐนั้นและสิทธิหรือทรัพย์สินในส่วนที่เกี่ยวข้องกับค่าสิทธิที่จ่ายนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องในประการสำคัญกับสถานประกอบการถาวรหรือฐานประกอบการประจำในกรณีเช่นนี้ ให้ใช้บทบัญญัติของข้อ 7 หรือข้อ 14 บังคับแล้วแต่กรณี
5. จะถือว่าค่าสิทธิเกิดขึ้นในรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่ง เมื่อผู้จ่ายคือรัฐผู้ทำสัญญานั้นเอง ส่วนราชการ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น หรือผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐนั้น อย่างไรก็ตามในกรณีที่บุคคลผู้จ่ายค่าสิทธิไม่ว่าจะเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งหรือไม่ก็ตาม มีสถานประกอบการถาวรหรือฐานประกอบการประจำในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งอันก่อให้เกิดพันธกรณีที่ต้องจ่ายค่าสิทธิขึ้นและค่าสิทธินั้นตกเป็นภาระแก่สถานประกอบการถาวรหรือฐานประกอบการประจำในกรณีนั้น ให้ถือว่าค่าสิทธิเช่นว่านั้นเกิดขึ้นในรัฐผู้ทำสัญญาซึ่งสถานประกอบการถาวรหรือฐานประกอบการประจำนั้นตั้งอยู่
6. ในกรณีที่โดยเหตุแห่งความสัมพันธ์พิเศษระหว่างผู้จ่ายกับผู้รับ หรือระหว่างบุคคลทั้งสองนั้นกับบุคคลอื่น ค่าสิทธิที่จ่ายนั้น เมื่อคำนึงถึงการใช้ สิทธิหรือข้อสนเทศอันเป็นมูลแห่งการจ่ายแล้ว มีจำนวนเกินกว่าจำนวนเงินซึ่งควรจะได้ตกลงกันระหว่างผู้จ่ายกับผู้รับหากไม่มีความสัมพันธ์เช่นนั้น บทบัญญัติของข้อนี้ให้ใช้บังคับเฉพาะแก่เงินจำนวนหลัง ในกรณีเช่นนั้นส่วนเกินของเงินที่ชำระนั้นให้คงเก็บภาษีได้ตามกฎหมายของรัฐผู้ทำสัญญาแต่ละรัฐ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงบทบัญญัติอื่นๆ แห่งอนุสัญญานี้ด้วย

ข้อ 13

ผลได้จากทุน

1. ผลได้จากการจำหน่ายโอนอสังหาริมทรัพย์ ตามที่นิยามไว้ใน วรรค 2 อาจเก็บภาษีได้ในรัฐผู้ทำสัญญาซึ่งทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่
2. ผลได้จากการจำหน่ายโอนอสังหาริมทรัพย์อันประกอบเป็นส่วนหนึ่งของทรัพย์สินธุรกิจของสถานประกอบการถาวรซึ่งวิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งมีอยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง หรืออสังหาริมทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับฐานประกอบการประจำ ซึ่งผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งมีอยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งเพื่อความมุ่งประสงค์ในการประกอบการบริการส่วนบุคคลอิสระ รวมทั้งผลได้ ดังกล่าวจากการจำหน่ายโอนสถานประกอบการถาวรนั้น (โดยลำพังหรือรวมกับวิสาหกิจทั้งหมด) หรือฐานประกอบการประจำเช่นว่านั้นอาจเก็บภาษีได้ในอีกรัฐหนึ่งนั้น
3. แม้จะมีบทบัญญัติของวรรค 2 อยู่ ผลได้ที่วิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งได้รับจากการจำหน่ายโอนเรือหรืออากาศยานในการจราจรระหว่างประเทศหรืออสังหาริมทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเดินเรือหรืออากาศยานเช่นว่านั้น จะเก็บภาษีได้เฉพาะแต่ในรัฐนั้น
4. ผลได้ที่ผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งได้รับจากการจำหน่ายโอนทรัพย์สินใดๆ นอกเหนือจากที่กล่าวไว้ในวรรค 1, 2 และ 3 ข้างต้น และข้อ 12 จะเก็บภาษีได้เฉพาะแต่ในรัฐนั้น

ข้อ 14

บริการส่วนบุคคลอิสระ

1. เงินได้ซึ่งผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐหนึ่งได้รับในส่วนที่เกี่ยวกับการบริการวิชาชีพหรือกิจกรรมที่เป็นอิสระอื่นๆ อันมีลักษณะคล้ายคลึงกัน จะเก็บภาษีได้เฉพาะในรัฐนั้น เว้นไว้แต่ว่ากิจกรรมเช่นนั้นกระทำขึ้นในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง เงินได้ในส่วนที่เกี่ยวกับการให้บริการวิชาชีพหรือกิจกรรมที่เป็นอิสระที่กระทำขึ้นภายในรัฐอีกรัฐหนึ่งนั้น อาจเก็บภาษีได้โดยรัฐอีกรัฐหนึ่งนั้น
2. แม้จะมีบทบัญญัติของวรรค 1 อยู่ เงินได้ซึ่งผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งได้รับในส่วนที่เกี่ยวกับการบริการวิชาชีพหรือกิจกรรมที่เป็นอิสระอื่นๆ ที่กระทำในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง มิให้เก็บภาษีในอีกรัฐหนึ่งถ้า
  - ก) ผู้รับอยู่ในอีกรัฐหนึ่งนั้นชั่วระยะเวลาหนึ่งหรือหลายระยะซึ่งรวมกันแล้วไม่เกิน 183 วัน ใน "ปีที่ล่วงมา" หรือ "ปีภาษี" ที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี
  - ข) ผู้รับไม่ได้มีฐานประกอบการประจำในอีกรัฐหนึ่ง ชั่วระยะเวลาหนึ่งหรือหลายระยะซึ่งรวมกันแล้วเกินกว่า 183 วัน ในปีดังกล่าว และ
  - ค) เงินได้นั้นมิได้ตกเป็นภาระของวิสาหกิจหรือสถานประกอบการถาวรที่ตั้งอยู่ในรัฐอีกรัฐหนึ่งนั้น
3. คำว่า "บริการวิชาชีพ" รวมถึง โดยเฉพาะกิจกรรมอิสระด้านวิทยาศาสตร์ วรรณกรรม ศิลปะ การศึกษา หรือการสอนรวมทั้งกิจกรรมอิสระของแพทย์ ศัลยแพทย์ ทนายความ วิศวกร สถาปนิก ทันตแพทย์และนักบัญชี

ข้อ 15

บริการส่วนบุคคลที่ไม่เป็นอิสระ

1. ภายใต้บังคับบทบัญญัติของข้อ 16, 17, 18, 19, 20 และ 21 เงินเดือนค่าจ้างและค่าตอบแทนอื่นที่คล้ายคลึงกันซึ่งผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งได้รับในส่วนที่เกี่ยวกับการทำงาน จะเก็บภาษีได้เฉพาะในรัฐนั้น เว้นไว้แต่ว่าการทำงานนั้นกระทำในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งหากมีการทำงานเช่นนั้นเกิดขึ้น ค่าตอบแทนที่ได้รับจากการทำงานนั้นอาจเก็บภาษีได้ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งนั้น
2. แม้จะมีบทบัญญัติของวรรค 1 อยู่ ค่าตอบแทนซึ่งผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งได้รับเนื่องจากการทำงานในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งให้เก็บภาษีได้ในรัฐที่กล่าวถึงรัฐแรก ถ้า
  - ก) ผู้รับอยู่ในอีกรัฐหนึ่งนั้นชั่วระยะเวลาหนึ่งหรือหลายระยะซึ่งรวมกันแล้วไม่เกิน 183 วัน ใน "ปีที่ล่วงมา" หรือ "ปีภาษี" ที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี และ
  - ข) ค่าตอบแทนนั้นได้จ่ายโดยหรือในนามของนายจ้างซึ่งมิได้เป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐอีกรัฐหนึ่ง และ

ค) ค่าตอบแทนนั้นมิได้ตกเป็นภาระของวิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งหรือของสถานประกอบการถาวรหรือฐานประกอบการประจำซึ่งนายจ้างมีอยู่ในอีกรัฐหนึ่ง

3. แม้จะมีบทบัญญัติก่อนๆ ของข้อนี้อยู่ ค่าตอบแทนเนื่องจากการทำงานในเรือหรืออากาศยานที่ดำเนินการในการจราจรระหว่างประเทศโดยวิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งให้เก็บภาษีได้เฉพาะในรัฐนั้น

ข้อ 16

ค่าป่วยการของกรรมการและค่าตอบแทนของผู้บริหารระดับสูง

1. ค่าป่วยการของกรรมการและเงินที่ชำระอันคล้ายคลึงกันซึ่งผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งได้รับในฐานะที่เป็นสมาชิกในคณะกรรมการของบริษัท ซึ่งเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง อาจเก็บภาษีได้ในรัฐอีกรัฐหนึ่งนั้น

2. เงินเดือน ค่าจ้าง หรือค่าตอบแทนอย่างอื่นที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งได้รับในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ในตำแหน่งบริหารระดับสูงของบริษัท ซึ่งเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง อาจเก็บภาษีได้ในรัฐอีกรัฐหนึ่งนั้น

ข้อ 17

นักแสดงและนักกีฬา

1. แม้จะมีบทบัญญัติของข้อ 14 และ 15 อยู่ เงินได้ที่นักแสดงสาธารณะ เช่น นักแสดงละคร ภาพยนตร์ วิทยุหรือโทรทัศน์และนักดนตรีได้รับ และที่นักกีฬาได้รับจากกิจกรรมส่วนบุคคลของตนเช่นว่านั้นอาจเก็บภาษีได้ในรัฐผู้ทำสัญญาซึ่งได้มีการแสดงกิจกรรมนั้น

2. ในกรณีเงินได้ในส่วนที่เกี่ยวกับกิจกรรมส่วนบุคคลซึ่งได้กระทำโดยนักแสดงหรือนักกีฬาตามฐานะของตนนั้น มิได้เกิดขึ้นกับตัวนักแสดงหรือนักกีฬาเอง แต่เกิดขึ้นกับบุคคลอื่น เงินได้นั้นอาจเก็บภาษีได้ในรัฐผู้ทำสัญญาซึ่งกิจกรรมของนักแสดงหรือนักกีฬานั้นได้มีการกระทำ แม้จะมีบทบัญญัติของข้อ 7, 14 และ 15 อยู่

3. แม้จะมีบทบัญญัติของข้อ 7 อยู่ ในกรณีที่กิจกรรมต่างๆ ที่กล่าวถึงในวรรค 1 ของข้อนี้ ได้จัดให้มีขึ้นในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งโดยวิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง ภาษีซึ่งวิสาหกิจเช่นว่านั้นได้รับจากการจัดให้มีกิจกรรมเหล่านั้นขึ้นอาจเก็บภาษีได้ในรัฐผู้ทำสัญญาที่กล่าวถึงรัฐแรก เว้นแต่วิสาหกิจนั้นได้รับการอุดหนุนส่วนใหญ่จากเงินทุนสาธารณะของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง รวมถึงส่วนราชการ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรตามกฎหมายใดๆ ของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง

4. บทบัญญัติของวรรค 1 และ 2 ของข้อนี้ จะไม่ใช้บังคับกับค่าตอบแทนหรือกำไร เงินเดือน ค่าจ้างและเงินได้ที่คล้ายคลึงกันที่นักแสดงสาธารณะหรือนักกีฬาได้รับจากกิจกรรมที่กระทำในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง ถ้าการมาเยือนรัฐผู้ทำสัญญานั้นได้รับการสนับสนุนส่วนใหญ่จากเงินทุนสาธารณะของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง รวมถึงส่วนราชการองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรตามกฎหมายใดๆ ของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งนั้น

ข้อ 18
งานรัฐบาล

1. ค่าตอบแทน (ที่มีใช้เงินบำนาญ) ซึ่งจ่ายโดยรัฐบาลของรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งให้แก่บุคคลธรรมดาผู้ซึ่งเป็นพลเมืองของรัฐนั้น ในส่วนที่เกี่ยวกับการให้บริการในการปฏิบัติงานรัฐบาลในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง จะเก็บภาษีได้เฉพาะในรัฐผู้ทำสัญญาที่กล่าวถึงรัฐแรก
2. เงินบำนาญใดๆ ที่จ่ายโดยรัฐบาลของรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งให้แก่บุคคลธรรมดาอาจเก็บภาษีได้ในรัฐผู้ทำสัญญารัฐนั้น
3. บทบัญญัติของวรรค 1 และ 2 จะไม่ใช่บังคับกับค่าตอบแทนและเงินบำนาญในส่วนที่เกี่ยวกับการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจใดที่ดำเนินการโดยรัฐบาลของรัฐผู้ทำสัญญารัฐใดรัฐหนึ่ง เพื่อความมุ่งประสงค์ในการแสวงหากำไร
4. เพื่อความมุ่งประสงค์ของข้อนี้ คำว่า "รัฐบาล" ให้อ้างถึงรัฐบาลแห่งรัฐหรือองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นหรือองค์การตามกฎหมายใดๆ ของรัฐผู้ทำสัญญารัฐใดรัฐหนึ่งและโดยเฉพาะ ธนาคารกลางของประเทศอินเดียและธนาคารแห่งประเทศไทย

ข้อ 19
เงินบำนาญที่มีใช้ของรัฐบาลและเงินปี

1. เงินบำนาญใดๆ (นอกเหนือจากเงินบำนาญที่กล่าวไว้ในข้อ 18) หรือเงินปีซึ่งผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งได้รับจากแหล่งภายในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งอาจเก็บภาษีได้เฉพาะในรัฐผู้ทำสัญญาที่กล่าวถึงรัฐแรก
2. คำว่า "เงินบำนาญ" หมายถึง เงินที่จ่ายเป็นงวดๆ เป็นการตอบแทนต่อการให้บริการในอดีต หรือเป็นค่าชดใช้ในกรณีที่ได้รับความสะดวกอันเนื่องมาจากการให้บริการนั้น
3. คำว่า "เงินปี" หมายถึงจำนวนเงินที่กำหนดไว้ให้จ่ายเป็นงวดตามเวลาที่กำหนด ระหว่างที่มีชีวิตอยู่หรือระหว่างระยะเวลาที่กำหนดไว้ หรือที่พึงกำหนดได้แน่นอน ตามข้อผูกพันที่จะต้องจ่ายตอบแทนอย่างเพียงพอและครบจำนวนเป็นเงินตามค่าของเงิน

ข้อ 20
นักศึกษาและผู้รับการศึกษา

นักศึกษาหรือผู้ฝึกงานธุรกิจผู้ซึ่งในเวลาก่อนหน้าที่จะไปเยือนรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่ง เป็น หรือเคยเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งและผู้ซึ่งปัจจุบันอยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาที่กล่าวถึงรัฐแรก เพียงเฉพาะเพื่อความมุ่งประสงค์ในการศึกษาหรือการฝึกอบรม จะได้รับยกเว้นภาษีในรัฐผู้ทำสัญญาที่กล่าวถึงรัฐแรก สำหรับ

ก) ทูณ เงินอุดหนุนหรือเงินรางวัล เพื่อความมุ่งประสงค์ในการครองชีพ การศึกษาหรือการฝึกอบรมของผู้
นั้น

ข) เงินที่จ่ายให้แก่ผู้นั้น โดยบุคคลผู้อาศัยอยู่นอกรัฐผู้ทำสัญญาที่กล่าวถึงรัฐแรกนั้นเพื่อความมุ่งประสงค์
ในการครองชีพ การศึกษา หรือการฝึกอบรมของผู้นั้น และ

ค) ค่าตอบแทนจากการทำงานในรัฐผู้ทำสัญญาที่กล่าวถึงรัฐแรกนั้นในจำนวนที่ไม่เกินกว่า 15,000 รูปี
หรือคิดเป็นเงินไทยในมูลค่าเท่ากัน ในระหว่าง "ปีที่ล่วงมา" หรือ "ปีภาษี" ใดๆ แล้วแต่กรณี โดยมีเงื่อนไขว่าการทำงาน
เช่นว่านั้นเกี่ยวข้องโดยตรงกับการศึกษาหรือกระทำให้ขึ้นเพื่อความมุ่งประสงค์ในการครองชีพของผู้นั้น

ข้อ 21

ศาสตราจารย์ ครู และนักวิจัย

1. ศาสตราจารย์ ครู หรือนักวิจัย ผู้ซึ่งเป็นหรือเคยเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่ง ในเวลาก่อนหน้าจะไป
เยือนรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง โดยคำเชิญของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง หรือโดยมหาวิทยาลัย วิทยาลัย โรงเรียน หรือ
สถาบันที่ได้รับการรับรองในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งนั้น เพื่อความมุ่งประสงค์ในการสอน หรือการทำการวิจัย หรือทั้ง
สองประการ ณ มหาวิทยาลัย วิทยาลัย โรงเรียน หรือสถาบันที่ได้รับการรับรอง จะได้รับยกเว้นภาษีในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐ
หนึ่งนั้นสำหรับค่าตอบแทนใดๆ จากการสอนหรือการวิจัยเช่นว่านั้น เป็นระยะเวลาไม่เกิน 2 ปี นับจากวันที่ผู้นั้นได้ไปถึง
รัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งนั้น
2. ข้อนี้ให้ใช้บังคับกับเงินได้จากการวิจัยเพียงเฉพาะเมื่อการวิจัยเช่นว่านั้นได้ดำเนินการ โดยบุคคลธรรมดาเพื่อสา
ธารณประโยชน์และมีไว้เพื่อประโยชน์ของเอกชนหรือบุคคลอื่นใดเป็นสำคัญ
3. เพื่อความมุ่งประสงค์ของข้อนี้ และข้อ 20 บุคคลธรรมดาจะถือว่าเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่ง ถ้า
บุคคลนั้นอาศัยอยู่ในรัฐผู้ทำสัญญารัฐนั้นใน "ปีที่ล่วงมา" หรือ "ปีภาษี" แล้วแต่กรณี ซึ่งบุคคลนั้นได้ไปเยือนรัฐผู้ทำสัญญา
อีกรัฐหนึ่ง หรือในทันทีทันใดก่อน "ปีที่ล่วงมา" หรือ "ปีภาษี"
4. เพื่อความมุ่งประสงค์ของวรรค 1 "สถาบันที่ได้รับการรับรอง" หมายถึงสถาบันที่ได้รับการรับรองแล้วในเรื่องนี้
โดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐผู้ทำสัญญาที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 22

เงินได้อื่นๆ

บรรดารายการเงินได้ของผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่ง ซึ่งมีได้ระบุไว้โดยชัดแจ้งในข้อก่อนๆ ไม่ว่าจะเกิด
ขึ้นที่ไหนก็ตาม อาจเก็บภาษีได้ในรัฐนั้น บรรดารายการเงินได้เช่นว่านั้นอาจเก็บภาษีได้ในรัฐผู้ทำสัญญาที่เงินได้นั้นเกิดขึ้น
อีกด้วย

บทที่ 4

วิธีจัดการเก็บภาษีซ้อน

ข้อ 23

การจัดการเก็บภาษีซ้อน

1. กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในรัฐผู้ทำสัญญารัฐใดรัฐหนึ่ง จะคงใช้บังคับต่อไปในการเรียกเก็บภาษีจากเงินได้ในรัฐผู้ทำสัญญาแต่ละรัฐเว้นแต่ในกรณีที่บทบัญญัติในอนุสัญญานี้ได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น
2. จำนวนเงินภาษีไทยที่ต้องชำระภายใต้กฎหมายไทยและตามบทบัญญัติของอนุสัญญานี้ ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยถูกหักไว้โดยผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศอินเดีย ในส่วนที่เกี่ยวกับกำไรหรือเงินได้ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยซึ่งต้องเสียภาษีทั้งในประเทศอินเดียและในประเทศไทย จะยอมให้ถือเป็นเครดิตต่อภาษีอินเดียที่ต้องชำระในส่วนที่เกี่ยวกับกำไรหรือเงินได้นั้น โดยมีเงื่อนไขว่าเครดิตเช่นนั้นจะต้องไม่เกินกว่าภาษีอินเดีย (ที่ได้คำนวณไว้ก่อนที่จะยอมให้เครดิตใดๆ) ตามจำนวนที่เหมาะสมกับกำไรหรือเงินได้ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย นอกจากนั้น ในกรณีที่ผู้มีถิ่นที่อยู่ในที่อยู่นั้นเป็นบริษัทที่ต้องชำระภาษีเสริมในประเทศอินเดีย เครดิตดังกล่าวจะยอมให้ถือเป็นเครดิตรายการแรกต่อภาษีเงินได้ที่ต้องชำระ โดยบริษัทในประเทศอินเดียและถ้ามีส่วนที่เหลือก็ให้เป็นเครดิตต่อภาษีเสริมที่ต้องชำระ โดยบริษัทในประเทศอินเดีย
3. เพื่อความมุ่งประสงค์ของเครดิตที่กล่าวไว้ในวรรค 2 คำว่า "ภาษีไทยที่ต้องชำระ" ให้ถือว่ารวมถึงจำนวนใดๆ ที่ควรจะต้องชำระเป็นภาษีไทยสำหรับชำระเป็นภาษีไทยสำหรับปีใดๆ แต่ไม่ได้ชำระเพราะได้รับการยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีที่ยอมให้สำหรับปีนั้นหรือส่วนใดๆ ของปีนั้นภายใต้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน (พ.ศ. 2520) หรือตามประมวลรัษฎากร (พ.ศ. 2481) ซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจในประเทศไทยหรือบทบัญญัติซึ่งอาจจะบัญญัติขึ้นภายหลังเป็นการแก้ไขหรือเพิ่มเติมกฎหมายต่างๆ ที่มีอยู่แล้วเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจในประเทศไทย
4. จำนวนเงินภาษีอินเดียที่ต้องชำระภายใต้กฎหมายของประเทศอินเดียและตามบทบัญญัติของอนุสัญญานี้ ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยถูกหักไว้ โดยผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยในส่วนที่เกี่ยวกับกำไรหรือเงินได้ที่เกิดขึ้นในประเทศอินเดียซึ่งต้องเสียภาษีทั้งในประเทศอินเดียและในประเทศไทย จะยอมให้ถือเป็นเครดิตต่อภาษีไทยที่ต้องชำระในส่วนที่เกี่ยวกับกำไรหรือเงินได้นั้น โดยมีเงื่อนไขว่าเครดิตเช่นนั้นจะต้องไม่เกินกว่าภาษีไทย (ที่ได้คำนวณไว้ก่อนที่จะยอมให้ถือเป็นเครดิตใดๆ) ตามจำนวนที่เหมาะสมกับกำไรหรือเงินได้ที่เกิดขึ้นในประเทศอินเดีย
5. เพื่อความมุ่งประสงค์ของเครดิตที่กล่าวไว้ในวรรค 4 คำว่า "ภาษีอินเดีย" ที่ต้องชำระให้ถือว่ารวมถึงจำนวนใดๆ ที่ควรจะต้องชำระเป็นภาษีอินเดียสำหรับปีการประเมินใดๆ แต่ไม่ได้ชำระเพราะได้รับการยกเว้นหรือลดภาษีที่ยอมให้สำหรับปีนั้นๆ หรือส่วนใดๆ ของปีนั้น โดยมาตรการจูงใจพิเศษตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายภาษีเงินได้ปี ค.ศ. 1961(43 ของปี ค.ศ. 1961) ซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจหรือบทบัญญัติซึ่งอาจจะบัญญัติขึ้นภายหลังการแก้ไขหรือเพิ่มเติมบทบัญญัติที่มีอยู่แล้ว เพื่อการส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจในประเทศอินเดีย
6. ภายใต้อนุสัญญานี้ ในกรณีที่ผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาของรัฐหนึ่งได้รับการยกเว้นภาษีในรัฐผู้ทำสัญญารัฐนั้น ในส่วนที่เกี่ยวกับเงินได้ที่ได้รับจากรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง ในการคำนวณภาษีสำหรับเงินได้ส่วนที่เหลือของบุคคลนั้น รัฐผู้

ทำสัญญาที่กล่าวถึงรัฐแรกอาจใช้อัตราภาษีตามที่ควรจะเป็น หากว่าเงินได้ที่ได้รับยกเว้นภาษีตามอนุสัญญานี้ไม่ได้รับการยกเว้นเช่นนั้น

บทที่ 5

บทบัญญัติพิเศษ

ข้อ 24

การไม่เลือกปฏิบัติ

1. คนชาติของรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งจะไม่ถูกบังคับในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งให้เสียภาษีใดๆ หรือให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดใดๆ เกี่ยวกับการนั้นอันเป็นการนอกเหนือไปจากหรือเป็นภาระหนักกว่าการเก็บภาษีและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องซึ่งคนชาติของอีกรัฐหนึ่งนั้นถูกหรืออาจถูกบังคับให้เสียหรือให้ปฏิบัติตามในสถานการณ์เดียวกัน
2. ภาษีที่เก็บจากสถานประกอบการถาวรซึ่งวิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งมีอยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งจะไม่เรียกเก็บในอีกรัฐหนึ่งนั้น โดยเป็นการอนุเคราะห์น้อยกว่าภาษีที่เก็บจากวิสาหกิจของอีกรัฐหนึ่งที่ประกอบกิจกรรมอย่างเดียวกันในสถานการณ์เดียวกัน
3. ไม่มีข้อความใดในข้อนี้ที่จะถือเป็นการผูกพันรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งที่จะให้แก่บุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐนั้นซึ่งค่าลดหย่อนส่วนบุคคล การผ่อนผันและการหักลดตามความมุ่งประสงค์ในทางภาษีซึ่งตามกฎหมายนั้นให้แก่บุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐเท่านั้น
4. วิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งซึ่งผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งคนเดียวหรือหลายคนเป็นเจ้าของหรือควบคุมทุนทั้งหมดหรือบางส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม จะไม่ถูกบังคับในรัฐผู้ทำสัญญาที่กล่าวถึงรัฐแรกให้เสียภาษีใดๆ หรือปฏิบัติตามข้อกำหนดใดๆ ที่เกี่ยวกับการนั้น อันเป็นการนอกเหนือไปจากหรือเป็นภาระหนักกว่าการเก็บภาษีและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ซึ่งวิสาหกิจอื่นที่คล้ายคลึงกันของรัฐที่กล่าวถึงรัฐแรกนั้นถูกหรืออาจถูกบังคับให้เสียหรือให้ปฏิบัติตามในสถานการณ์เดียวกัน
5. ในข้อนี้ คำว่า "ภาษี" หมายถึง ภาษีซึ่งอยู่ในบังคับของอนุสัญญานี้

ข้อ 25

วิธีการเพื่อความตกลงร่วมกัน

1. ในกรณีที่ผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งพิจารณาเห็นว่าการกระทำของรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งหรือทั้งสองรัฐมีผลหรือจะมีผลให้ตนต้องเสียภาษีโดยไม่เป็นไปตามอนุสัญญานี้ ผู้นั้นอาจยื่นเรื่องราวของตนต่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐผู้ทำสัญญาซึ่งคนมีถิ่นที่อยู่แม้จะมีทางแก้ไขดังที่กฎหมายแห่งชาติของรัฐเหล่านั้นบัญญัติไว้แล้วก็ตาม ในกรณีนี้ต้องยื่นเรื่องราวภายในสามปี นับจากวันที่ได้รับแจ้งถึงการกระทำที่ก่อให้เกิดภาษีอันไม่เป็นไปตามอนุสัญญานี้

2. ถ้าข้อคัดค้านนั้นปรากฏแก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจว่ามีเหตุผลสมควรและถ้าตนไม่สามารถที่จะหาทางแก้ไขที่เหมาะสมได้เอง เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจจะต้องพยายามแก้ไขกรณีนั้น โดยความตกลงร่วมกันกับเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง เพื่อเว้นการเก็บภาษีอันเป็นไปตามอนุสัญญานี้
3. เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐผู้ทำสัญญาทั้งสองรัฐจะพยายามแก้ไขความยุ่งยากหรือข้อสงสัยใดๆ อันเกิดขึ้นเกี่ยวกับการตีความหรือการใช้บังคับอนุสัญญานี้ โดยความตกลงร่วมกัน เจ้าหน้าที่ดังกล่าวอาจปรึกษาหารือกันเพื่อจัดการเก็บภาษีซ้อนในบรรดากรณีที่มีได้บัญญัติไว้ในอนุสัญญานี้ด้วย
4. เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐผู้ทำสัญญาทั้งสองรัฐอาจติดต่อกัน โดยตรงเพื่อความมุ่งประสงค์ให้มีความตกลงกันตามความหมายแห่งวรรคก่อนๆ นั้น เมื่อเห็นเป็นการสมควรที่จะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันด้วยวาจาเพื่อให้มีความตกลงกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นนั้นอาจกระทำโดยผ่านทางคณะกรรมการอันประกอบด้วยผู้แทนของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐผู้ทำสัญญาทั้งสองรัฐ

ข้อ 26

การแลกเปลี่ยนข้อสนเทศ

1. เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐผู้ทำสัญญาทั้งสองรัฐจะแลกเปลี่ยนข้อสนเทศ หรือเอกสารอันจำเป็นแก่การปฏิบัติการตามบทบัญญัติของอนุสัญญานี้หรือเพื่อป้องกันการทุจริตหรือหลีกเลี่ยงภาษีซึ่งอยู่ในบังคับของอนุสัญญานี้ ข้อสนเทศหรือเอกสารใดๆ ที่ได้รับโดยรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งจะถือว่าเป็นความลับเช่นเดียวกับข้อสนเทศหรือเอกสารที่ได้รับภายใต้กฎหมายภายในของรัฐนั้น และจะเปิดเผยได้เฉพาะกับบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ (รวมทั้งศาลและองค์กรฝ่ายบริหาร) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการประเมินหรือการจัดเก็บ การบังคับหรือการดำเนินคดีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวินิจฉัยคำอุทธรณ์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาษีที่อยู่ในขอบข่ายของอนุสัญญานี้ บุคคลหรือเจ้าหน้าที่ดังกล่าวจะใช้ข้อสนเทศหรือเอกสารนั้นเพียงเพื่อจุดประสงค์เช่นว่านั้นเท่านั้น บุคคลหรือเจ้าหน้าที่ดังกล่าวอาจเปิดเผยข้อสนเทศหรือเอกสาร ในกระบวนการพิจารณาในศาล โดยเปิดเผย หรือคำวินิจฉัยของศาล
2. การแลกเปลี่ยนข้อสนเทศหรือเอกสารจะต้องเป็นไปตามหลักปฏิบัติปกติหรือเป็นไปตามคำร้องขอในกรณีพิเศษอย่างหนึ่งอย่างใดหรือทั้งสองกรณี เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐผู้ทำสัญญาทั้งสองรัฐจะตกลงกันในบัญชีหมวดหมู่ของข้อสนเทศหรือเอกสารซึ่งจะจัดหาให้ตามหลักปฏิบัติปกติ
3. ไม่ว่ากรณีใดก็ตามมิให้ถือบทบัญญัติของวรรค 1 เป็นการตั้งข้อผูกพันบังคับรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งให้
  - ก. ดำเนินมาตรการทางการบริหาร โดยขัดกับกฎหมายหรือวิธีปฏิบัติทางการบริหารของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง
  - ข. ให้ข้อสนเทศหรือเอกสารอันมิอาจจัดหาได้ตามกฎหมายหรือตามทางการบริหารโดยปกติของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งหรือของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง
  - ค. ให้ข้อสนเทศหรือเอกสารซึ่งจะเปิดเผยความลับทางการค้า ธุรกิจอุตสาหกรรม การพาณิชย์ หรือ

ความลับทางวิชาชีพ หรือกรรมวิธีการค้า หรือข้อสนเทศซึ่งหากเปิดเผยจะเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อย

ข้อ 27

การดำเนินการทางการทูตและกงสุล

ไม่มีข้อความใดในอนุสัญญานี้จะกระทบกระเทือนต่อเอกสิทธิ์ทางการรัฐากรของเจ้าหน้าที่ทางการทูตหรือกงสุลตามหลักทั่วไปแห่งกฎหมายระหว่างประเทศหรือตามบทบัญญัติแห่งความตกลงพิเศษทั้งหลาย

บทที่ 6

บทบัญญัติสุดท้าย

ข้อ 28

การใช้บังคับ

1. อนุสัญญานี้จะได้รับการสัตยาบันและจะดำเนินการแลกเปลี่ยนสัตยาบันสารกัน ณ กรุงเทพมหานคร โดยเร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้
2. อนุสัญญานี้จะเริ่มใช้บังคับเมื่อได้แลกเปลี่ยนสัตยาบันสารกันแล้วและจะมีผลใช้บังคับ
  - ก. ในอินเดีย ในส่วนที่เกี่ยวกับเงินได้ที่ได้มาระหว่าง "ปีที่ล่วงมา" ที่เริ่มต้นในหรือหลังวันแรกของเดือนมกราคมของปีปฏิทินต่อไป ถัดจากปีซึ่งมีการแลกเปลี่ยนสัตยาบันสารกัน
  - ข. ในประเทศไทย ในส่วนที่เกี่ยวกับเงินได้ที่ได้มาระหว่าง "ปีภาษี" หรือ "รอบระยะเวลาบัญชี" ที่เริ่มต้นในหรือหลังวันแรกของเดือนมกราคมของปีปฏิทินต่อไป ถัดจากปีที่มีการแลกเปลี่ยนสัตยาบันสารกัน

ข้อ 29

การเลิกใช้

อนุสัญญานี้จะมีผลใช้บังคับตลอดไป แต่รัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งรัฐใดอาจบอกเลิกสัญญานี้โดยแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้รัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งทราบ โดยทางการทูตในหรือก่อนวันที่ 30 มิถุนายน ของปีปฏิทินใดๆ ภายหลังจากสิ้นสุดระยะเวลา 5 ปี นับจากปีที่อนุสัญญานี้เริ่มใช้บังคับ ในกรณีเช่นนี้อนุสัญญาเป็นอันเลิกมีผลบังคับ

- ก. ในประเทศอินเดีย ในส่วนที่เกี่ยวกับเงินได้ที่ได้รับในระหว่าง "ปีที่ล่วงมา" ที่เริ่มต้นในหรือหลังวันแรกของเดือนมกราคมของปีปฏิทินต่อไป ถัดจากปีที่มีการแจ้งการบอกเลิก

ข. ในประเทศไทย ในส่วนที่เกี่ยวกับเงินได้ที่ได้รับในระหว่าง "ปีภาษี" หรือ "รอบระยะเวลาบัญชี" ที่เริ่มต้นในหรือหลังวันแรกของเดือนมกราคมของปีปฏิทินต่อไป ถัดจากปีที่มีการแจ้งบอกลีก

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายซึ่งได้รับมอบอำนาจ โดยถูกต้องจากรัฐบาลของประเทศทั้งสองได้ลงนามในอนุสัญญานี้ ทำ ณ กรุงนิวเดลี เมื่อวันที่ 22 เดือนมีนาคม คริสต์ศักราชหนึ่งพันเก้าร้อยแปดสิบห้า เป็นต้นฉบับ 6 ฉบับ เป็นภาษาไทย ฮินดู และอังกฤษ ภาษาละ 2 ฉบับ ทุกฉบับใช้ได้เท่าเทียมกัน เว้นแต่กรณีที่มีความแตกต่างกันให้ใช้ฉบับภาษาอังกฤษ

สำหรับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย

สำหรับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐอินเดีย

พลอากาศเอกสิทธิ เสวตศิลา
(สิทธิ เสวตศิลา)

วิศวานาด ประดาป ชิงห์
(วิศวานาด ประดาป ชิงห์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

บันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับอนุสัญญาภาษีซ้อน
ระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐอินเดีย

เป็นที่เข้าใจว่า :

1. คำว่า "ภาษี" ที่นิยามไว้ในวรรค 1 (ง) ของข้อ 3 แห่งอนุสัญญานี้จะไม่ตีความรวมถึงจำนวนใดๆ ที่ต้องชำระในส่วนที่ขาดไปหรือละเว้นไม่ปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีซึ่งอนุสัญญานี้ใช้บังคับ หรือซึ่งแทนการลงโทษที่ตั้งบังคับเกี่ยวกับภาษีเหล่านั้น
2. ไม่มีข้อความใด ในวรรค 5 ของข้อ 10 แห่งอนุสัญญานี้ที่จะแปลความมิให้ประเทศไทยบังคับจัดเก็บภาษีในส่วนของกาหนดหน่วยกำไร (มิใช่ในลักษณะของเงินปันผล) ตามมาตรา 70 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากรของไทย
3. ในส่วนที่เกี่ยวกับวรรค 2 ของข้อ 26 ความตกลงใดๆ ที่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของทั้งสองฝ่ายได้บรรลุถึงจะได้รับการปฏิบัติโดยมิต้องคำนึงถึงข้อจำกัดทางระยะเวลาใดๆ ในกฎหมายภายในของรัฐผู้ทำสัญญาทั้งสอง โดยมีข้อแม้ว่า การปฏิบัติตามความตกลงดังกล่าว นั้น จะต้องเป็นประโยชน์ต่อผู้เสียภาษีที่เกี่ยวข้อง
4. ในกรณีที่ประเทศไทยยอมลดหย่อนภาษีลงเกินกว่าร้อยละ 50 สำหรับเงินได้ที่ผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศใดๆ ได้รับจากการดำเนินกิจการเดินเรือในการจราจรระหว่างประเทศนั้น วรรค 2 ของข้อ 8 แห่งอนุสัญญาจะต้องนำมาพิจารณาใหม่

เพื่อความมุ่งประสงค์ที่จะให้มีการขอมลคณามีลงอย่างเดียวกัน สำหรับเงินได้ของบริษัทเดินเรือซึ่งเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศอินเดีย บนพื้นฐานของหลักถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่อกัน

สำหรับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย

พลอากาศเอกสิทธิ เสวตศิลา

(สิทธิ เสวตศิลา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

สำหรับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐอินเดีย

วิศวานาด ประดาป ชิงห์

(วิศวานาด ประดาป ชิงห์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง